

ODDELENIE ORGANICKEJ TECHNOLÓGIE, KATALÝZY A ROPY

VÝSKUM A ŠTÚDIUM NA ODDELENÍ

Miroslava Mališová, Zuzana Magyarová, Michal Horňáček,
Tomáš Soták

tomas.sotak@stuba.sk

Oddelenie organickej technológie, katalýzy a ropy
Fakulta chemickej a potravinárskej technológie
Slovenská technická univerzita
Radlinského 9, 812 37 Bratislava

@00TKAR_FCHPT_STU

Oddelenie organickej technológie, katalýzy a ropy – FCHPT STU

KONVERZIA BIOMASY

CHEMIKÁLIE

- Všetky obsahujú **C, H, (O), ...**

ZDROJE:

ZEMNÝ PLYN

ROPA

UHLIE

BIOMASA

NEOBNOVITEL'NÉ

OBNOVITEL'NÉ

BIOMASA

Olejniny, tuky

Jedlé olejniny – POTRAVINY
Nejedlé a odpadné oleje - BIONAFTA

Lignocelulóza

Poľnohospodársky odpad, vedľajšie
produkty drevospracujúceho priemyslu, ...

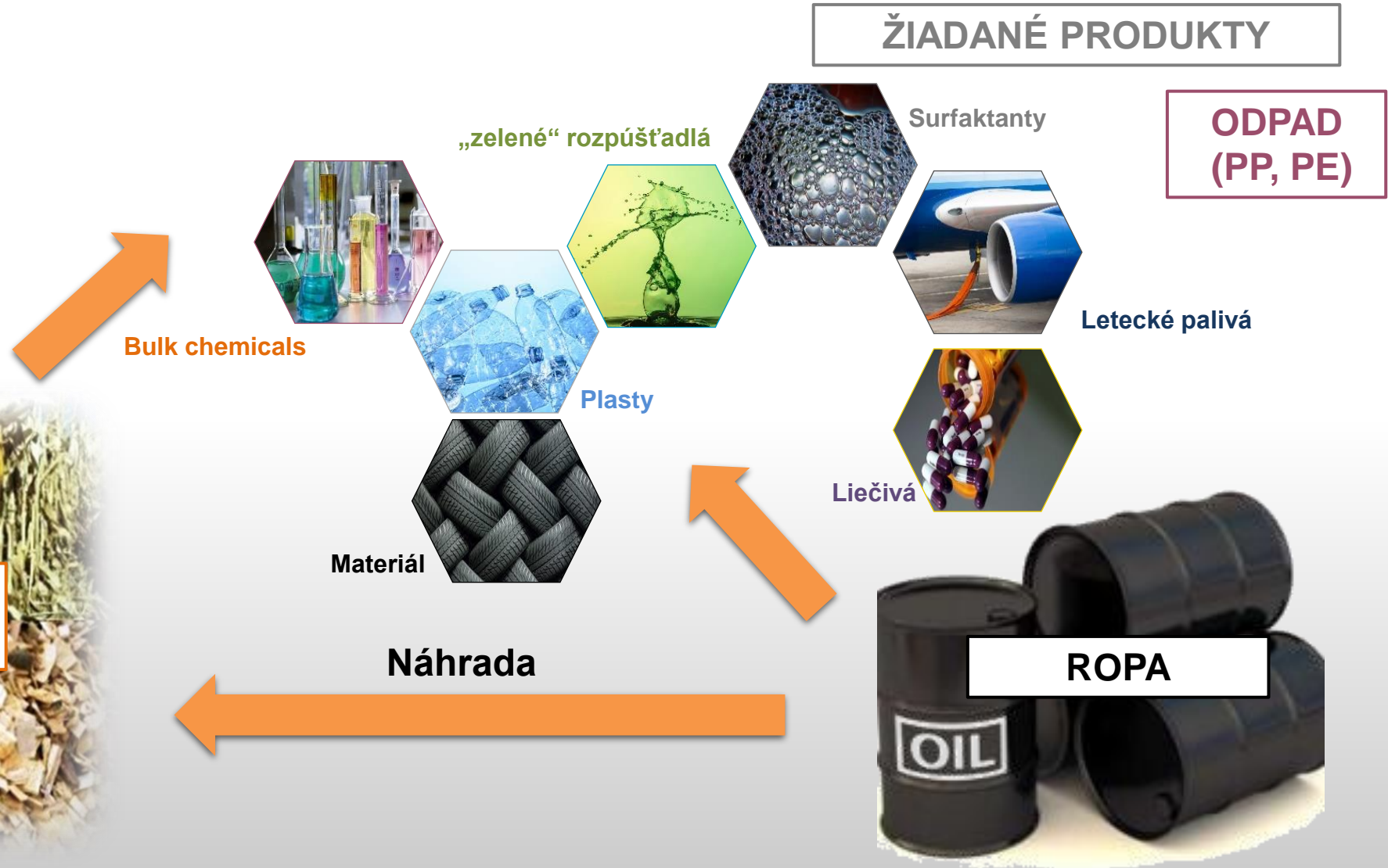
KONVERZIA BIOMASY

**PREČO
KONVERZIA
BIOMASY?**

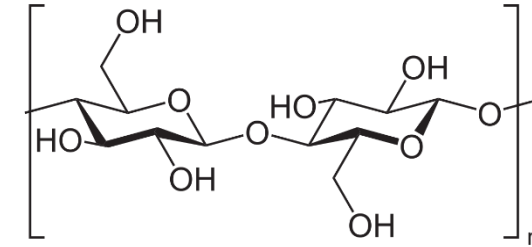

**HEMICELULÓZY
CELULÓZA**

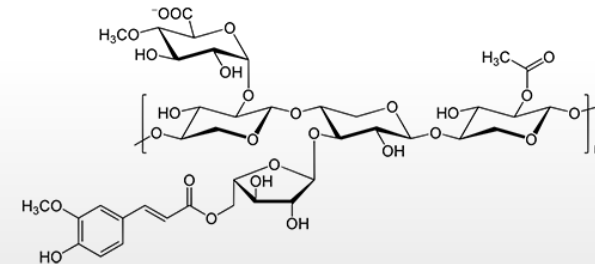

Zložky
lignocelulózovej biomasy:

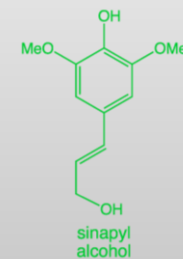
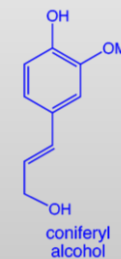
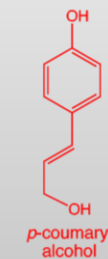
CELULÓZA

HEMICELULÓZY (xylán)

LIGNÍN (fenolické)

LIGNÍN

Termochemické procesy

LIGNÍN

15 – 30 hm.%
v závislosti na
type biomasy

BIO-OLEJ

aromatické aldehydy
(napr. VANILÍN)
iné aromatické alkoholy,
ketóny, estery, fenoly,
oligoméry

farmaceutický,
potravinársky
priemysel, F&F

Biopalivá

**PREČO
NIE
LIGNÍN?**

Katalytické procesy

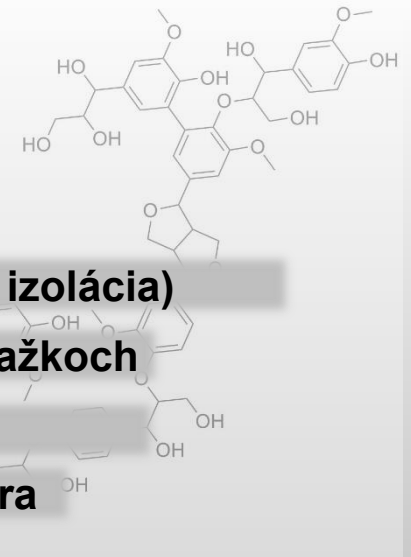

Produkty (identifikácia; izolácia)

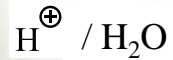
Produkty v nízkych výťažkoch

Polymerizácia

Dezaktivácia katalyzátora

CELLULÓZA

Hydrolýza

CELULÓZA

40 – 50 hm.%
závisí od typu
biomasy
(90% in cotton
fiber)

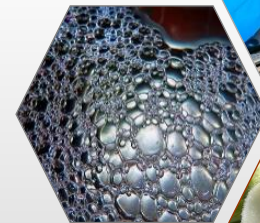
CUKRY

Glukóza
Manóza
Sorbitol
Manitol

Rôzne
produkty

Nemrznúce zmesi

PAL

Organické kyseliny

Vodík

NAŠE ZAMERANIE:

Tvorba H_2

Príprava kyseliny mravčej

Príprava kyseliny mliečnej

KONVERZIA CELULÓZY

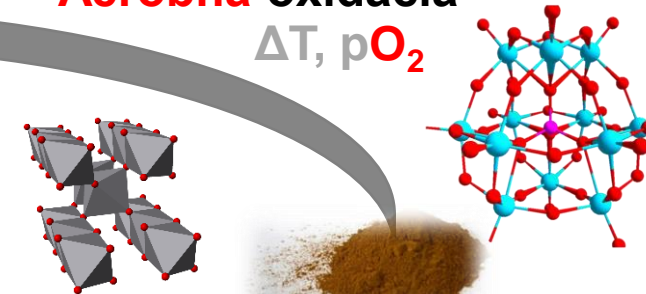
Anaeróbna oxidácia

ΔT , pN_2

Aeróbna oxidácia

ΔT , pO_2

Mo-V katalyzátory

65% výt'azok FAC

**KYSELINA
MLIEČNA**

**KYSELINA
MRAVČIA**

Kozmetika

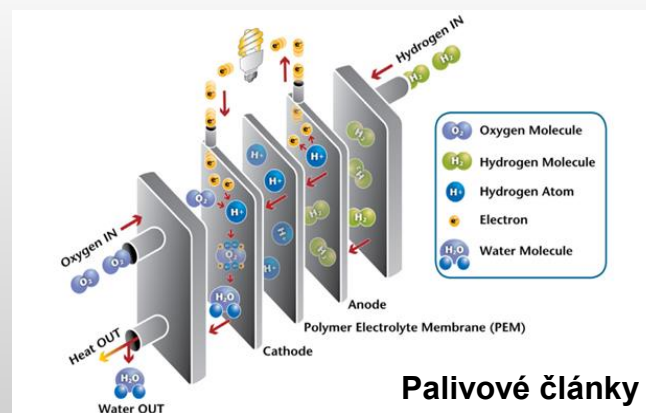
Potravinárstvo

**Kožiarsky
priemysel**

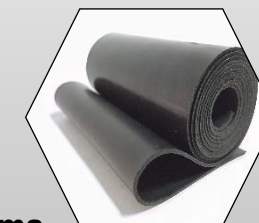
**Textilný
priemysel**

Uskladňovanie vodíka

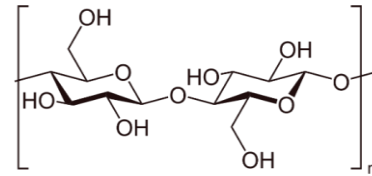
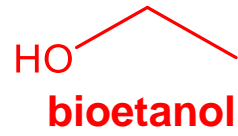

Guma

Bioplasty

KONVERZIA CELULÓZY

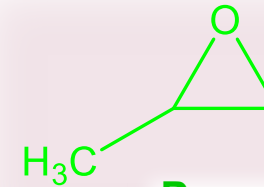

katalyzátor

$\Delta T, N_2O$ resp. O_2

katalyzátor

Propylénoxid (PO)

Nemrznúce zmesi

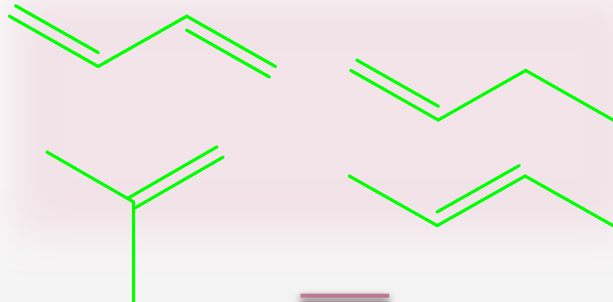
PAL

$\Delta T, O_2$

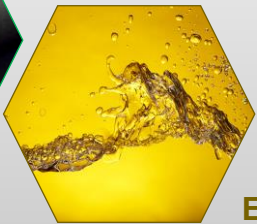
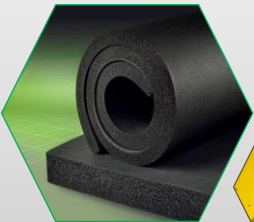
1. M kat.

2. HT katalyzátor

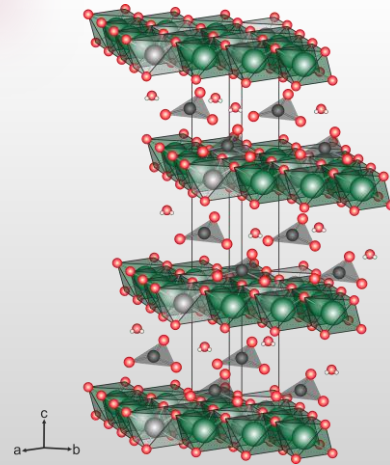

Butény/butadién

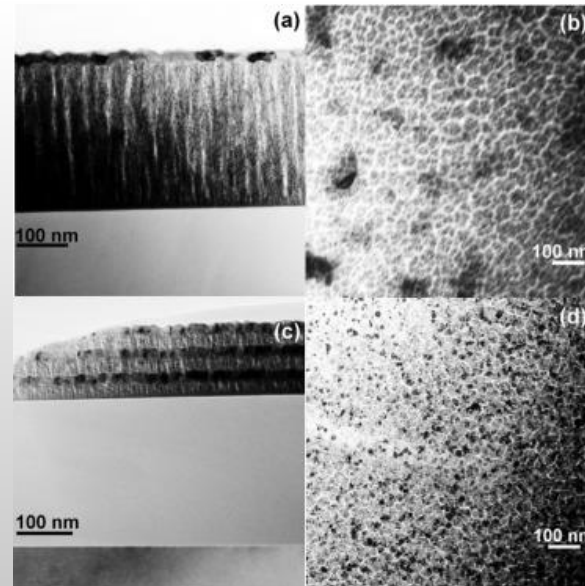
Kaučuky

ETBE

Hydrotalkit

KONVERZIA HEMICELULÓZ

HEMICELULÓZY

Živice

Adhezíva

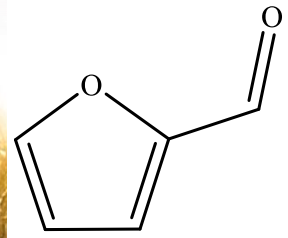
Organické rozpúšťadlá

Biopalivá

FURFURAL

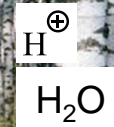
300 000 t/r

kyslý katalyzátor
160-180 °C

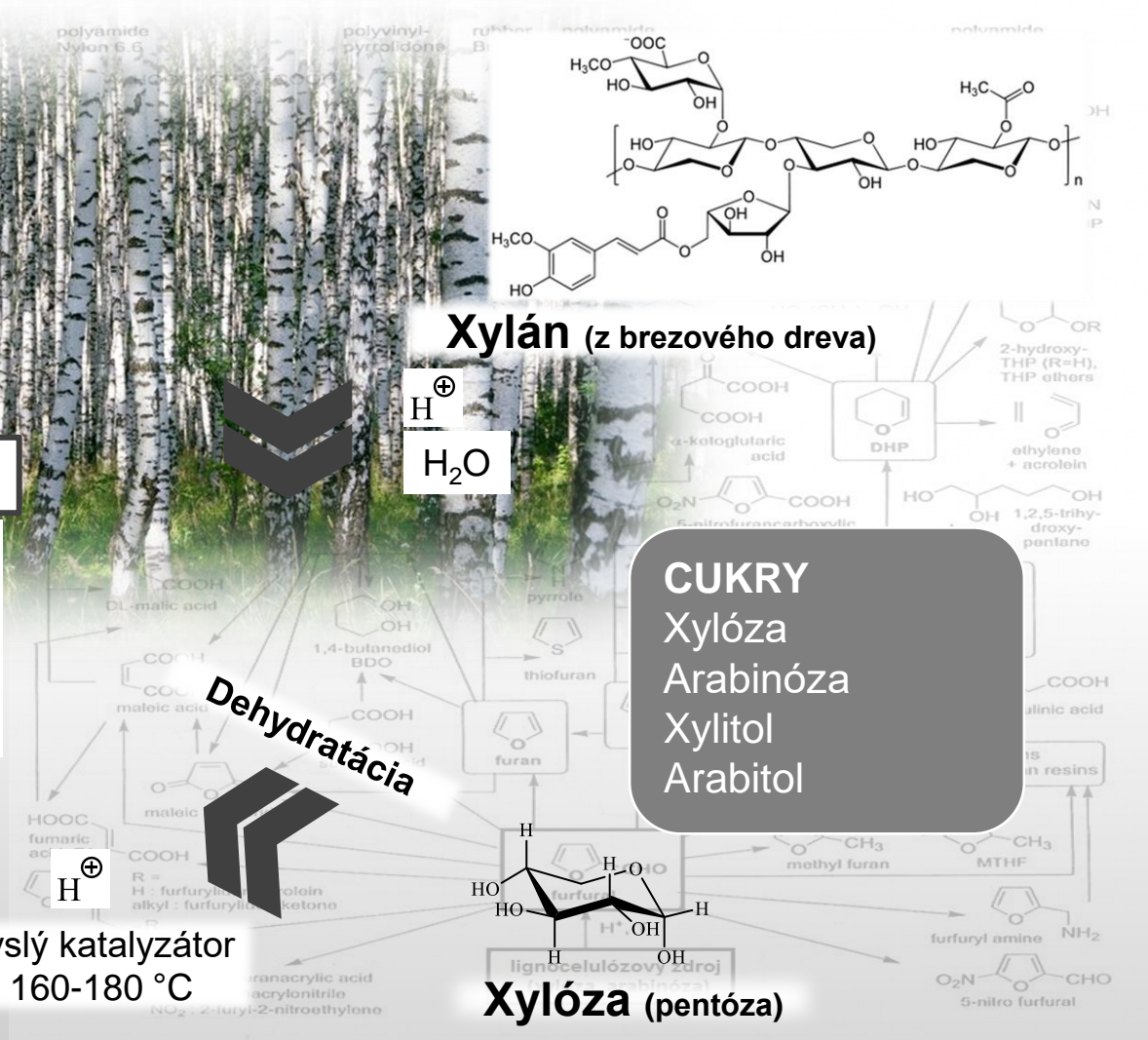
Dehydratácia

Xylóza (pentóza)

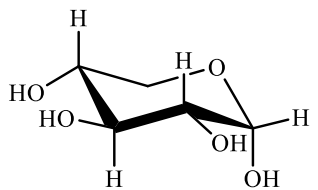
Xylán (z brezového dreva)

CUKRY
Xylóza
Arabinóza
Xylitol
Arabitol

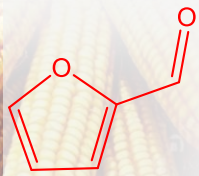
KONVERZIA HEMICELULÓZ

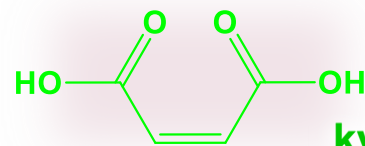
Xylóza (pentóza)

kyslý katalyzátor
160-180 °C

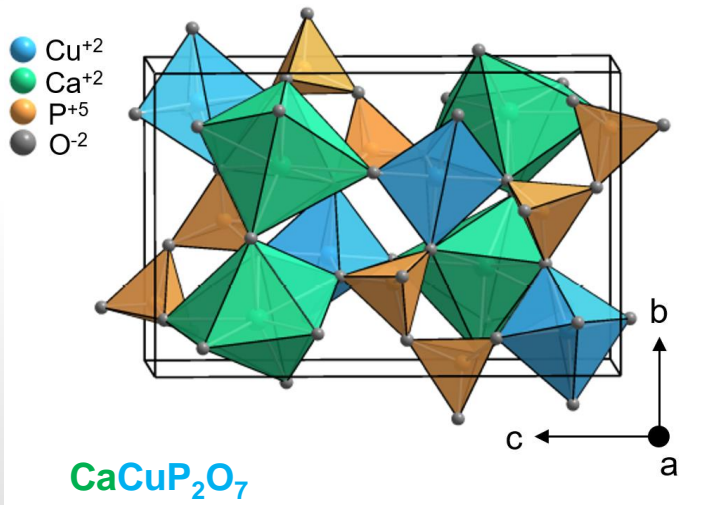
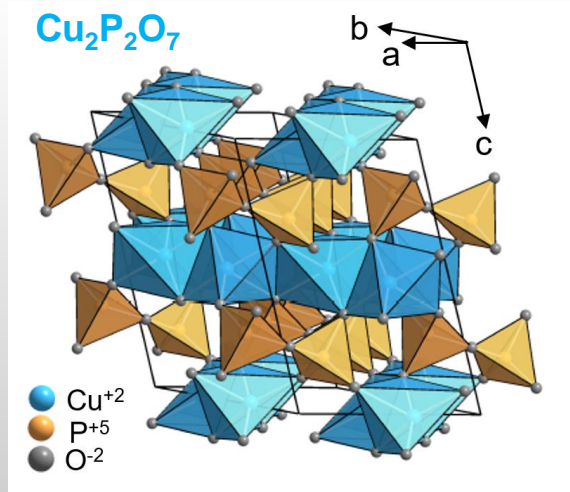

Furfural

kyselina maleínová

- $\text{Cu}_2\text{P}_2\text{O}_7$
  - MCuP_2O_7
- M = Mg, Ca, Ba, Sr

Lieky

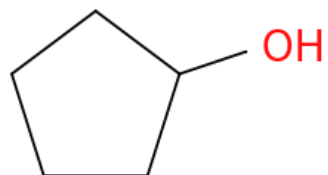
Okysľovanie vína

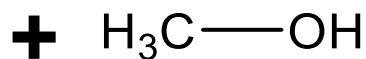
Regulátor kyslosti

PRÍPRAVA NESYMETRICKÝCH ÉTEROV

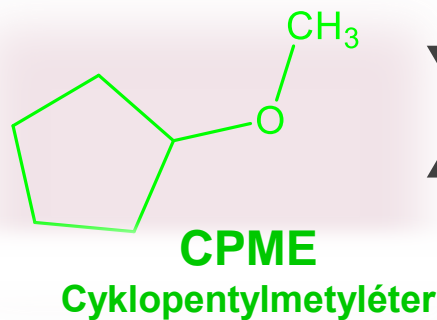
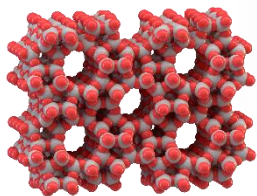
Cyklopentanol

Metanol

ΔT

„zelené“
rozpúšťadlo

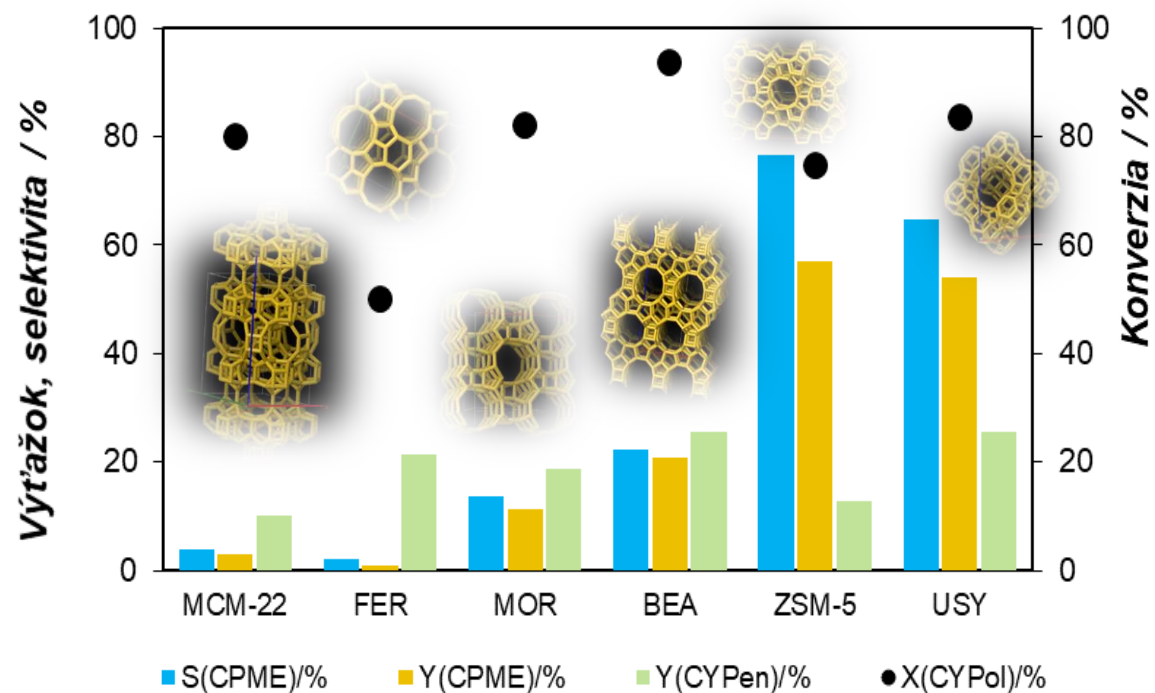

Rozpúšťadlo v organických reakciách

vysoká teplota varu

nizka rozpustnosť vo vode

stabilita

KONVERZIA BIOMASY - OLEJNINY

Odpadné olejniny

- 6 miliárd ton kávového odpadu ročne

Kávový odpad

Sušenie

Extrakcia oleja

Lisovanie za studena

Nejedlé olejniny

Ľaničník siaty

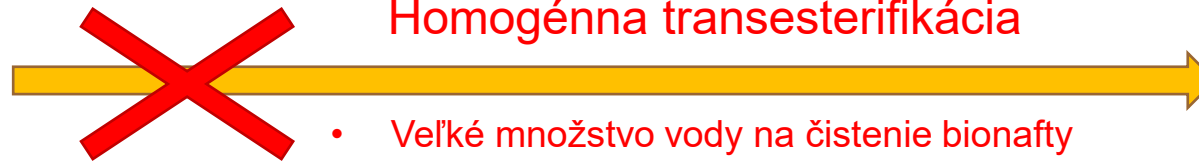
- Odolná voči suchu
- Rast na kontaminovaných pôdach
- Menej pesticídov a hnojív pri pestovaní
- Vysoký obsah oleja

Triacylglyceridy

KONVERZIA OLEJA - BIONAFTA

Triacylglyceridy

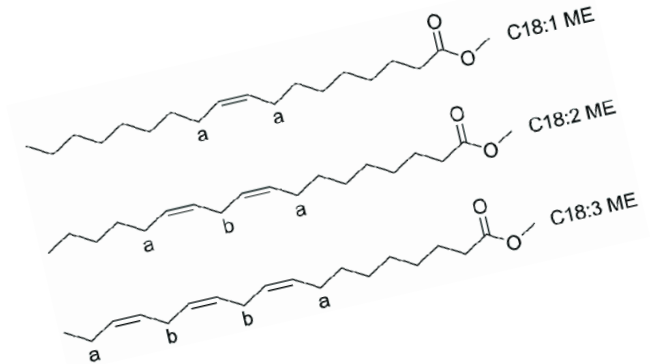
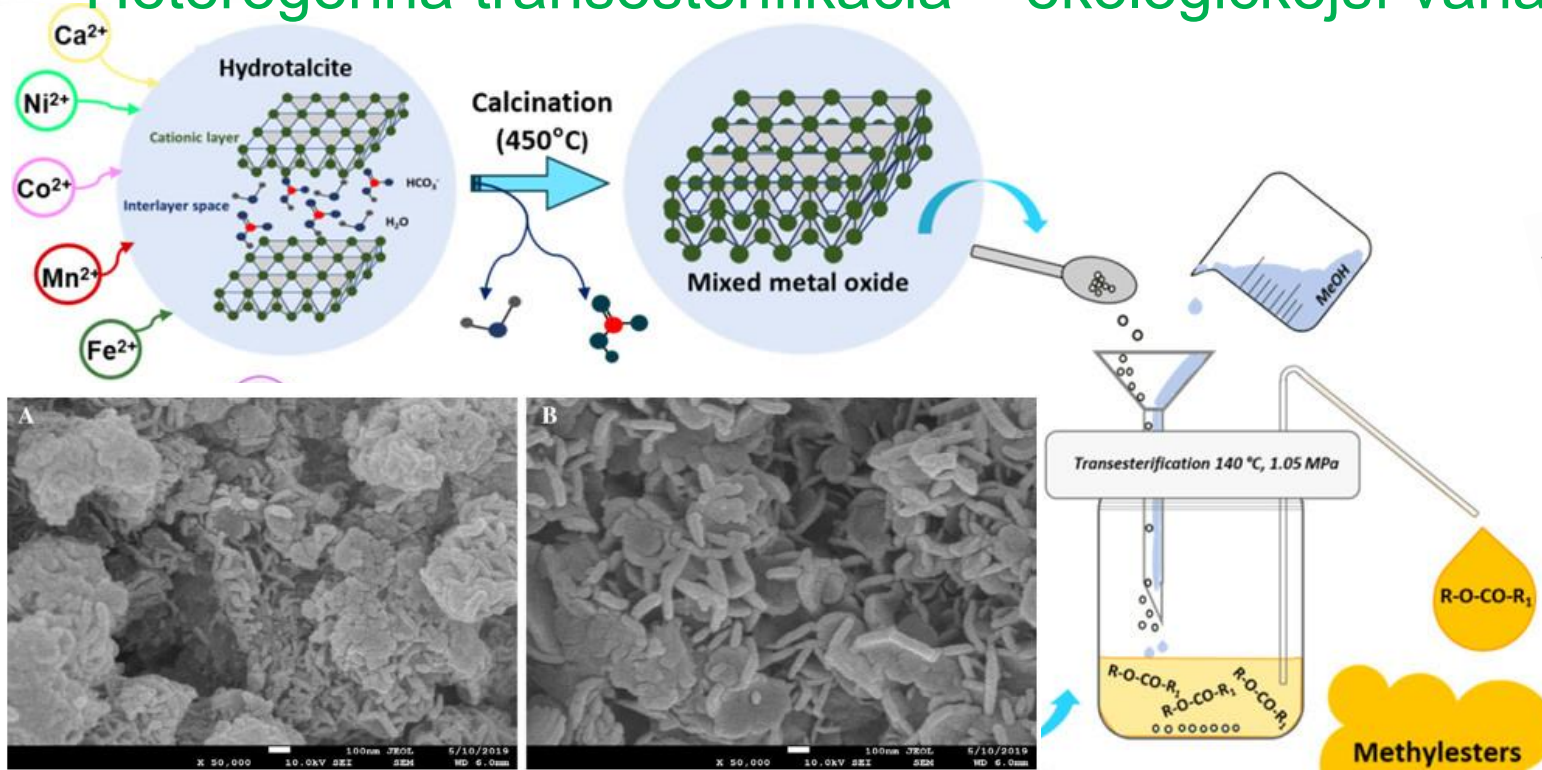

Homogénna transesterifikácia

- Veľké množstvo vody na čistenie bionafty
- Neekologický ale rýchly spôsob

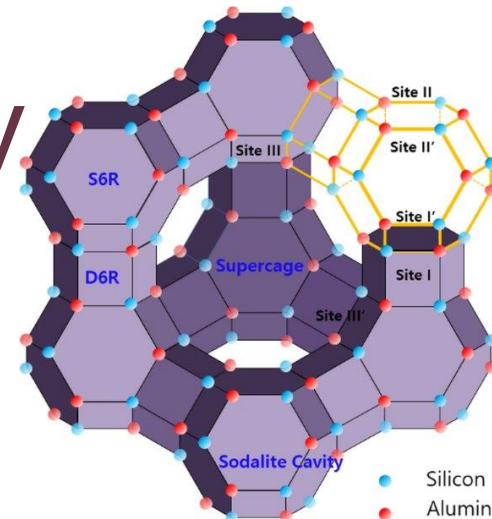

Heterogénna transesterifikácia – ekologickejší variant

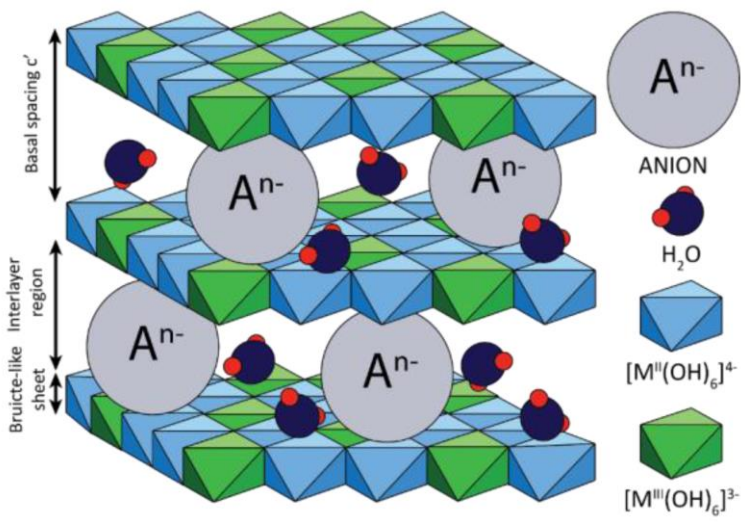

Zeolity

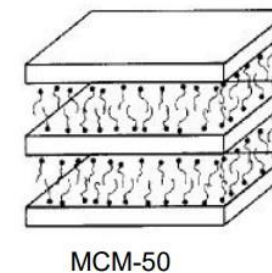
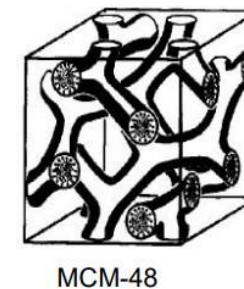
- ⚙️ Zeolity Y (FCC)
- ⚙️ ZSM-5 (MTO, MTG)
- ⚙️ Alkylácie, Izomerizácie
- ⚙️ Mordenit (izomerizácie)

Hydrotalkity

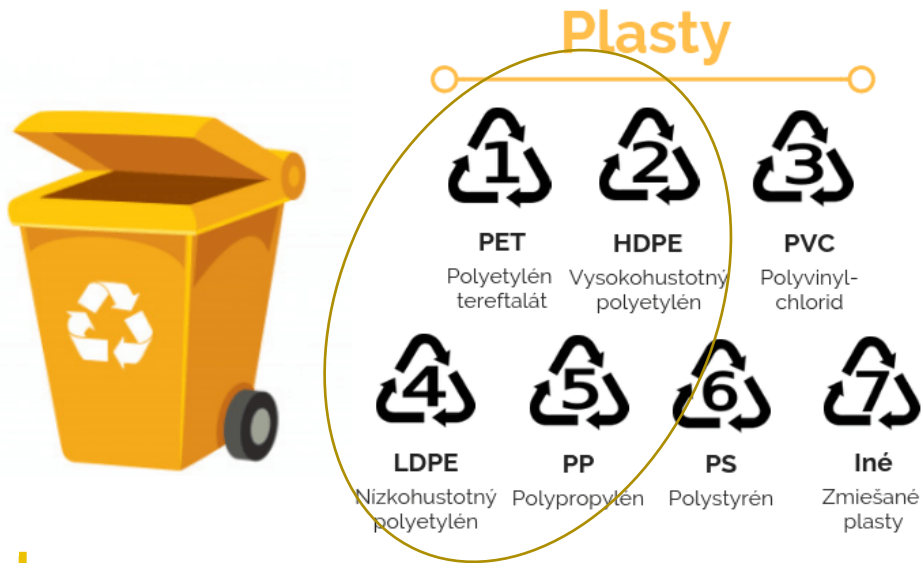
- ⚙️ Príprava bionafty
- ⚙️ Záchyt CO₂, NO_x
- ⚙️ Retardéry horenia
- ⚙️ Adsorpcie

Mezopórové molekulové sitá

- ⚙️ Krakovanie
- ⚙️ Príprava petrochemikálii

RECYKLÁCIA PLASTOV (PP a PE)

Pyrolýza – termické krakovanie

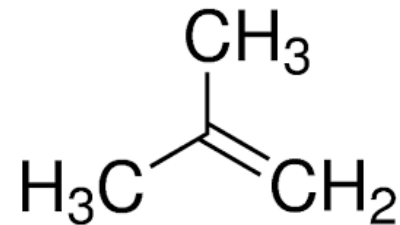
- Jednostupňový proces
- Teploty 420 – 450 °C

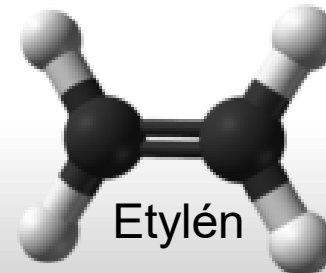
C6 – C19 – letecký petrolej

Termické a katalytické krakovanie

- Dvojstupňový proces
- Výťažky ľahších uhľovodíkov

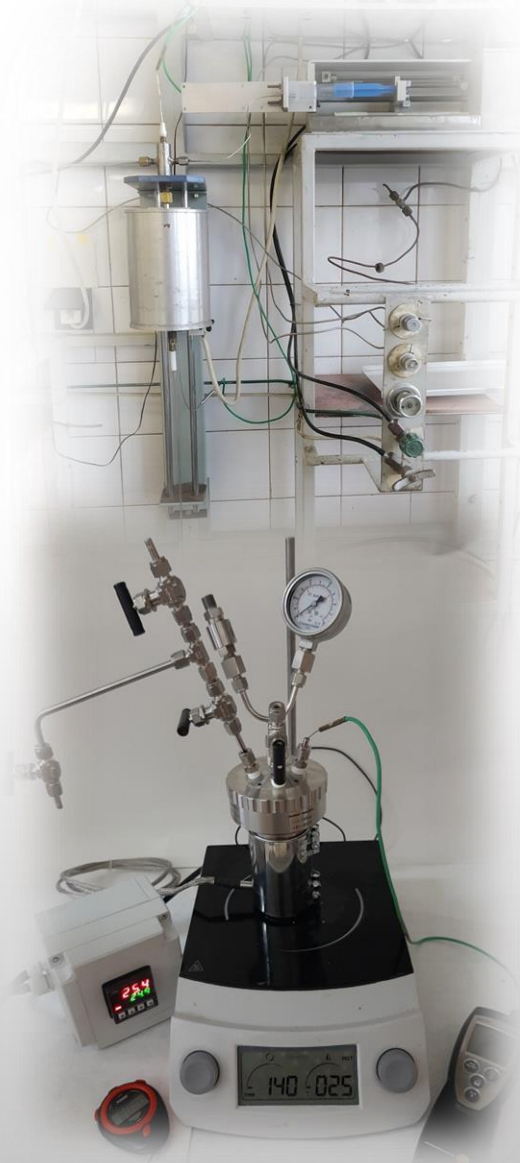

Metylpropén -Vysokooktánové zložky benzínu

Benzínová frakcia (C5 – C11)

REAKTORY

ANALYTICKÉ PRÍSTROJE

- ✿ **Katalytická premena biomasy na dôležité karboxylové kyseliny**
(doc. Ing. Tomáš Soták, PhD.)
- ✿ **Katalytická transformácia derivátov hemicelulóz na kyselinu maleinovú**
(doc. Ing. Tomáš Soták, PhD.)
- ✿ **Nanokatalyzátory na prípravu zelených éterov**
(doc. Ing. Tomáš Soták, PhD.)
- ✿ **Termokatalytické transformácie lignocelulózy na zelené chemikálie**
(doc. Ing. Tomáš Soták, PhD., Ing. Lívia Izsák)
- ✿ **Nové postupy prípravy dikarboxylových kyselín**
(Ing. Dana Gašparovičová, PhD.)
- ✿ **Selektívna oxidácia celulózy na kyselinu mliečnu**
(Ing. Dana Gašparovičová, PhD.)
- ✿ **Selektívna oxidácia dimetylpyridínu**
(Ing. Blažej Horváth, PhD.)
- ✿ **Výroba veľkotonážnych monomérov z etanolu**
(Ing. Blažej Horváth, PhD.)
- ✿ **Valorizácia kávového odpadu**
(Ing. Michal Horňáček, PhD.)

- ✿ **Príprava a charakterizácia katalyzátorov pre výrobu bionafty**
(Ing. Miroslava Mališová)
- ✿ **Príprava bionafty pomocou transesterifikácie nepotravinárskych surovín**
(Ing. Miroslava Mališová)
- ✿ **Príprava a charakterizácia katalyzátorov pre rozklad biomasy**
(Ing. Michal Horňáček, PhD.)
- ✿ **Recyklácia odpadového polyetylénu v dvojstupňovom reakčnom systéme v prítomnosti katalyzátora**
(Ing. Božena Vasilkovová, PhD.)
- ✿ **Recyklácia odpadového polypropylénu v dvojstupňovom termicko-katalytickom systéme**
(Ing. Božena Vasilkovová, PhD.)
- ✿ **Využitie indexu lomu na meranie obsahu FAME v produktoch transesterifikácie ľaničnickového oleja**
(Ing. András Peller, PhD.)
- ✿ **Zlepšovanie kvality kvapalín vzniknutých recykláciou odpadného PE a PP s cieľom prípravy kvalitných chemických surovín**
(doc. Ing. Elena Hájeková, PhD.)

Čo ponúkame?

- ⚙️ Práca na reálnych výskumných problémoch
- ⚙️ Praktické skúsenosti pri práci na moderných prístrojoch
- ⚙️ Prácu na zaujímavých výskumných prístrojoch
- ⚙️ Osobný individuálny prístup

Predmety:

- ⚙️ Kinetika a reaktorové inžinierstvo
- ⚙️ Katalýza
- ⚙️ Metódy kontroly chemických technológií
- ⚙️ Nanomateriály v chemickej technológii
- ⚙️ Energetické materiály
- ⚙️ Navrhovanie chemických výrob
- ⚙️ Optimalizácia chemických technológií
- ⚙️ A iné...

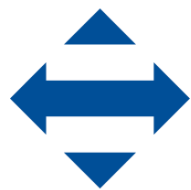
SPOLUPRÁCA S DOMÁCIMI A ZAHRANIČNÝMI PRACOVISKAMI

UNIVERSITÀ
DEGLI STUDI
DI PADOVA

UPLATNENIE V PRAXI

AGENTÚRA
NA PODPORU
VÝSKUMU A VÝVOJA

**Neváhaj a pridaj sa k
nám do tímu!**